

Klassiska noveller Nr 22

S. A. Duse:

Hämnanaren

Klassiska noveller 22.

S. A. Duse – Hämnaren.

Återutgivning av text från 1914

av S. A. Duse

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-527-6

Copyright © 2019 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

Officeren vaknar upp blodig på slagfältet mitt i natten.

Han upptäcker att hans trogna häst ligger blodig bredvid honom – och att han själv blivit skjuten i ena benet.

Snart upptäcker han var fienden finns och bestämmer sig för att hämnas.

I början av 1900-talet var noveller och följetonger en viktig del av innehållet i svenska dagstidningar.

I vår serie ”Klassiska noveller” kan du läsa många av de här historiskt viktiga berättelserna.

En av de flitigaste svenska författarna under 1910- och 1920-talen var yrkesmilitären Samuel August Duse (1873–1933).

Han skrev 100-tals tidningstexter om bland annat krig, nyhetshändelser och romantik. Men han var framför allt känd för sina deckare om mästardetektiven Leo Carrington.

Den här texten publicerades ursprungligen i oktober år 1914 i tidningen ”Svenska Amerikanaren Hemlandet” med titeln ”Hämnanaren”.

S. A. Duse: Hämnaren

Den här texten publicerades ursprungligen i oktober år 1914 i tidningen "Svenska Amerikanaren Hemlandet" med titeln "Hämnaren". Författare till texten är S. A. Duse (1873–1933).

Vimmelkantig och yr lyfte han sig upp på ena armbågen och såg sig förvirrad omkring. En rysning af köld skakade hans kropp.

"Hvar är jag?" mumlade han. "Hvad har händt?" Hans hufvud kändes tungt som bly och värkte fruktansvärdt. Han måste ha varit medvetlös, men huru länge, och af hvad orsak?

Hvad han såg gaf honom icke svar på dessa frågor. På tvänne sidor om honom höjde sig en ravins branta sluttningar, nästan svarta i den svaga, gryende dagningen. Ett eldrödt sken som från en jättebrand färgade himmelen i öster, och öfver hans hufvud tycktes den ännu dallra af blodmättade flammor — lätta cirrusmoln, som återkastade de första solstrålarnes hetsande röda skimmer.

Med vidöppna ögon stirrade han på det praktfulla natursceneriet af dagens segerrika kamp mot natten. Men hans sinne var icke emottagligt för färgspelets skönhet. Hans tankar voro på annat håll.

”Blod!” kom det hest öfver hans torra läppar. ”Blod!” hviskade han åter, i det hans irrande blickar stannade på ett mörkt föremål vid hans sida.

Det var en häst, som andades med ett otäckt rosslande ljud. En häst! Ja, det var ju hans egen Dido, den, på hvilken han föregående kväll ridit ut på sitt farliga uppdrag att föra en order genom de fiendliga linjerna. Nu återvände minnet, men han kunde fortfarande icke erinra sig genom hvilken kastastrof han och hästen hamnat här. Kanske hade han i mörkret ridit fel och störtat ned i ravinen.

Han såg ned på sin grå uniform. Vapenrocken var uppspliten och på byxorna syntes stora, mörka fläckar. Med famlande händer kände han på dem. En olidlig smärta i det vänstra benet kom honom att med ett stönande sjunka ned igen. Hans händer hade blifvit våta af något obehagligt klabbigt.

”Blod!” mumlade han åter. ”Mitt eget blod den här gången!”~

Trots plågorna hasade han sig sakta fram till hästen som, då han nalkades, förgäfves sökte lyfta upp sitt hufvud och ge ifrån sig en gnäggnig. Det blef endast en svag rossling. Djuret låg på sidan, och ur ett sår i bogen sipprade långsamt en blodström, som färgat fuxens metallglänsande bringa mörk.

”Stackars Dido!” mumlade officeren. ”Du har inte långt kvar, skjuten liksom jag. — Det har alltså varit ett öfverfall, ett bakhåll —”

Blixtnabbt kände han efter i vapenrockens innerflcka. — Ordern, som han skulle ha framlemnadt, var borta!

En vild förbannelse banade sig öfver hans läppar. Och med en jättelik kraftansträngning reste han sig upp. Trots de olidliga plågorna kunde han stödja på det sårade benet.

Med sammanbitna tänder stapplade han framåt utan att göra

sig redo för hvad han ämnade ta sig till. Utmattad, som han var af blodförlust kände han sig emellanåt nära att svimma. Men han hade i krigets hårda skola under den gångna veckan lärt sig hvad viljekraft betydde. Och ansträngande sig till det yttersta började han krafla sig upp för ravinbranten.

Långsamt gick det, och han var emellanåt nära att duka under för plågorna. Han trodde aldrig att ett köttssår af en kula kunde göra så ondt. Tur att inte benpipan skadats.

Kommen nära ravinens öfverkant häjdade han sig vid ett egenomligt ljud. Mekaniskt sökte hans hand efter browningpistolen. — Fodralet vid hans sida var tomt. Inte ens den hade de låtit honom behålla, de uslingarna.

Hela hans inre koncentrerade sig i detta enda: hämd!

Med sammanbitna tänder och krypande som en katt närmade han sig slutligen ravinkantens öfverkant. Framför sig hade han en buskbeväxt snårig hed, som sträckte sig några hundra meter framåt.

Nu hörde han åter det besynnerliga djuret. Det tycktes vara helt nära och lät märkvärdigt likt en snarkning. Ljudlöst smög han sig närmare, och strax därpå hade han framför sig en människa, som sof sin lugna sömn.

En blick var nog för att öfvertyga honom, att mannen var en fientlig soldat, insvept i sin kappa. Och litet längre bort såg han andra soldater alla sofvande, som om ingen fara funnes. Han kunde räkna till tolf stycken, men buskarna dolde sannolikt ännu fler.

Nu började han förstå. Detta var den fientliga postering han i nattmörkret stött på. Sin postkedja hade de på andra sidan ravinen. Och det var från denna han blifvit skjuten, då han försökte komma fram. I mörkret hade de trott honom vara död.

Död! Nej han skulle visa dem, att han lefde. Hans officersära hade de fläckat, dessa uslingar, genom att hindra honom att utföra det förtroendeuppdrag han fått. Och hans hemliga order hade de stulit och läst.

Men nu befann han sig midt ibland dem. Och nu var turen hans. Icke ett ögonblicks rädsla kände han, ehuru han var ensam och obeväpnad. En ursinnig vrede hade bemäktigat sig honom, och han tyckte sig höra en hes, skärande röst, som ropade: hämd! hämd!

Med feberglänsande ögon såg han sig omkring efter ett vapen. Där låg ju en bajonettknif, lång och stark invid den närmaste soldaten. Med af ifver skälfvande händer grep han den. Klingan var nyslipad, spetsig och skarp, som en rakknif. Hans egen sabel hade inte varit bättre.

Det lyste rödt för hans ögon. Han kunde inte tänka klart. Endast ordet "hämd!" hviskade han för sig själf.

Utan besinning dref han men hela sin kraft den skarpa klingan i bröstet på den närmast sofvande. En häftig ryckning, en suck, därpå var allt åter tyst.

Ingen hade vaknat. Å, han visste hvar han skulle sätta in stöten för att finna hjärtat. Han skulle icke komma att misslyckas en enda gång. En känsla af jubel smög sig öfver honom. Han kände icke längre några plågor, ingen trötthet. Han var hämnaren, som skulle aftvä sin skymf i blod.

Åter var han inpå en intet ondt anande soldat. En lika kraftig stöt med den bloddrypande klingan, denna gång i ryggen under skulderbladet. Ett svagt stönande, så svagt att det lät som en hviskning, var allt som hördes.

Snart hade en tredje och fjärde af de sofvande med samma klinga

fått dödsstöten, utan att de öfrigas ro blifvit störd. Jublet hos denne hämnare, som likt en nattlig mordängel utan förbarmande kräfd sine offer, steg med hvarje lif han släckte.

Hämnas och döda! Hela hans varelse gick upp i detta utan minsta besinning. All den djuriska råhet, som finnes dold hos människan, och som endast kriget kan mana fram, hade helt och hållet fått makt med honom. Det fasansfulla, förvildande kriget hade redan af honom gjort en helt annan människa. Döda och förgöra hade blifvit hans mål. Och nu var han hämnaren!

Smygande som en schakal, krypande på alla fyra, fullbordade han långsamt och ljudlöst sitt blodiga verk. Den tionde af de sofvande hade nu fått sin sömn förlängd in i evigheten. Den elfte var i tur. Och flera återstodo. Här funnos minst tjuo man. Skulle hans krafter blott räcka till?

Han utdelade äfven denna stöt med oförminskad kraft. Men i samma ögonblick kände han marken ge vika under sina fötter, bajonettknifven slant, och ett hiskligt vrålände från den sårade skar genom tystnaden.

I en blink vore de ännu lefvande på benen. Skrik och rop hördes från alla håll och ett smattrande af gevärsskott. Yrvakna och förvirrade sköto de på hvarandra, och med smällarna blandades tjut och skrik, som visade att kulorna träffat.

Ingen anade hvarifrån faran kommit, och ingen visste, att den som spridt döden bland dem fallit ned i en grop, som doldes af ljungen och buskarna.

Detta räddade hans lif. Ingen sökte honom här, och han hörde snart på det bortdöende ljudet att de kvarlevande gifvit sig ned i ravinen för att söka den osynliga fienden.

Försiktigt kraflade han sig åter upp. Mannen, som erhållit hans sista misslyckade bajonettstöt var död, men döden hade kommit af en förlupen kula, som i villervallan träffat honom.

Den nyss så skoningslöst dödande mannen såg på den fallne, som låg där med hufvudet öfverhöljdt af blod och ett gapande sår i tinningen. Förunderligt! Han kände icke längre någon glädje öfver sitt verk. Besinningen hade återvändt och den vilda blodtrösten var nu stillad.

Och dock hade han ju hämnats!

Ja, visst. Men på värnlösa sofvande män. En känsla af skam och blyghet smög sig öfver honom. För några veckor sedan, då han lefde där hemma under fredliga och lugna förhållanden, skulle något dylikt ha synts honom ohyggligt och afskyvärdt, och han skulle föraktfullt ha vändt ryggen åt den, som utfört ett sådant dåd.

Ett stönande tilldrog sig hans uppmärksamhet. Med den blodiga bajonettknifven i handen stapplade han närmare. En man reste sig upp ur skuggan af några buskar, tog några steg framåt och föll med ett nytt stönande på sidan. Hans ena axel var uppsliten af en kula och ohyggligt massakrerad. Blodet välde fram i en tjock ström. Han hade tydligen förskräckliga plågor.

”Döda mig! Döda mig!” skrek han, när han fick syn på den fientlige officeren. ”Jag står icke ut!”

Denne förstod hans språk. Och han tog ett steg mot honom som om han skulle efterkomma den sårades bön. Men en känsla af äckel kom öfver honom, en egendomligt kväljande känsla, som han inte kunde betvinga. Han släppte den blodiga bajonettknifven och förde de skälfvande händerna upp mot hufvudet. Det svindlade för hans ögon.

”Nej! Nej!” skrek han vildt. ”Jag är ingen mördare!”
Därpå förlorade han medvetandet.

S. A. Duse.

Fakta: Författaren S. A. Duse

Namn: Samuel August Duse.

Född: 2 augusti 1873, Stockholm.

Död: 9 februari 1933, Stockholm.

Föräldrar: kammarjunkare Carl Patrik Teodard Duse och Anna Matilda Forssberg.

Engelskspråkiga deckare är fyllda av just... privatdeckare, medan svenska nästan bara har poliser i huvudrollerna.

Men när den första svenska deckarvågen började år 1913 så var det en privatdetektiv i huvudrollen: Leo Carrington. Denne driver en kombinerad advokat- och detektivbyrå, är en mästare i förklädnad, ekonomiskt oberoende och är så bra på att lösa brott att polisen ofta låter honom ta hand om svårlösta brottsutredningar.

Detektiven Carrington skapades av en av svensk kulturs mest spännande personligheter, Samuel August Duse.

Han började sin karriär inom militären och var yrkesofficer inom Svea artilleriregemente.

Men det var som äventyrare han första gången skapade rubriker. Han deltog i den svenska Antarktisexpeditionen 1901-1904 som me-

teorolog och kartograf. Han tillbringade en mycket tuff vinter i Hop-pets vik i Sydpolshavet, en av de svåraste som några forskare upplevt. Han skrev ner sina upplevelser i boken "Bland pingviner och sälar" vilket gjorde honom berömd i hela landet.

Under de följande åren skrev han flera pjäser men gled sakta men säkert över till berättelser om äventyr och brott. Ofta skrev han under pseudonymen Sam Sellén.

År 1913 publicerades hans första Leo Carrington-deckare, "Stilett-käppen", som blev en stor succé. Inspirationen till Leo Carrington är hämtad från Sherlock Holmes, något som inte minst märks i slutet av böckerna då deckaren presenterar alla ledtrådar och pekar ut en mördare.

Framgången gjorde att "S. A. Duse" på egen hand skapade den första svenska deckarvågen. I snabb följd kom böckerna "Det nattliga äventyret" (1914), "Spader kung" (1915), "Doktor Smirnos dagbok" (1917), "De fyra klöveressen" (1918), "Cobra-mysteriet" (1919), "Antisemiten" (1921), "Nattens gåta" (1922), "Leo Carringtons dubbelgångare" (1923), "Hemligheten" (1924), "Fallet Dagmar" (1925), "Skuggan" (1926), "Pistolskottet" (1928) och "Zuleikas hämnd" (1929).

Böckerna gavs ut i upplaga efter upplaga och spreds över hela världen med översättningar till ett dussintal språk.

Trots att han led av svåra smärtor efter skador under vintern vid Sydpolen var Duse flitig skribent, föreläsare och aktiv i olika sällskap. Han var också en uppmärksammad målare och skulptör.

Den svenske deckarförfattaren avled i februari 1933 och ligger begravd på Norra Begravningsplatsen i Stockholm.

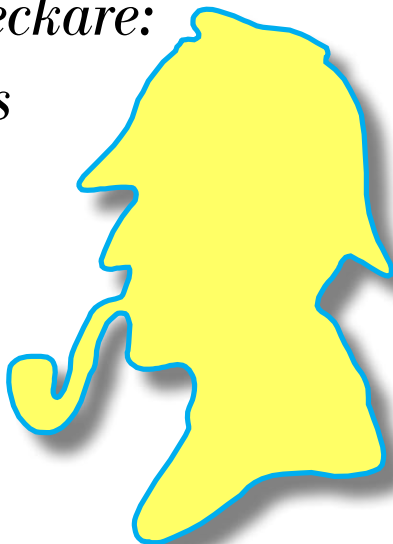

Samuel August Duse.

*Om du gillade den här e-boken
så kolla in våra deckare:*

- *Sherlock Holmes*
- *Filip Collin*
- *Leo Carring*
- *Asbjörn Krag*
- *Auguste Dupin*
- *Dick Donovan*

Mer info: www.klassiskadeckare.se